

տոյ մարմինը պարզի գոգացումէն կը գու-
նաւոր, գուրի կը տարբայ արեան հա-
մախտութենէն, խելքի պտոյտներ կ'ունե-
նայ, սրտի արագ և անկանոն բարա-
խումներ, տոն և շրջանի և շնչառութեան
անկանոնութիւններ, կուրծքի վրայ ան-
կատար ճնշման զգայնութիւն և միջնիւ-
րակ շնչառութիւն կը պատահի Աստի-
մի բանի վարկեան միայն կը տեսնու
և հետզհետեւ անոնց կը յաջորդէ բարեկա-
ւաւթեան և հանգստութեան վիճակ մը
Առողջ անձանց համար ծովափորանքի
տեւորութիւնը պէտք է ըլլայ 5—10—15
վայրկեան և ոչ աւելի, իրելի վայրկեա-
համար պարզ շուրի վրակաւ արագութիւն-
նը, իսկ տկար և արտաժառ անձինք տա-
ւելի քիչ ամսանակ մնալու են ջրօրին մէջ,
2—5 վայրկեան միայն:

Անոնք որ վարժուած են պար ջրօրի
լուսնոյմանքով, ինչպէս ըսինք բնաւ սար-
սուռ չեն գտար ծովափորանքի ժամանակ և
կենան երկար ատեն 1—2 ժամ և աւելի
իսկ մնալ ջրօրին մէջ, առանց փոքր կատ-
իած մը ունենալու ըրածնուն յիշատակա-
րութեանը վրայ, Մովսէս երեւելի վերջ կը
տեսնուի որ սաստիկ կերպով կը դողան,
ակաւաններն կը կալիւսափին, խոտելու և
շարժուելու անկողն, լեզուներն կը դեղ-
նին—ընդհանրապէս ընդհանուր առողջու-
թիւնը կը վտանգի, ներքին գործարարաց
անկարգութիւններ տեսի կ'ունենան և
վերջապէս մարմինը տրամադիր կ'ընէ գա-
նալան հիւանդութեանց, եւ երբեմն հա-
զիւ թէ այն վիճակին մէջ հանգստի ընե-
լու և պէտք եղած գգուշութիւնը ի գործ
դնելու, վերադառնալ ինքնին ջրօրին
մէջ, կը լուրջ և կը գտակեն և խնդ ու
խեղար շարժումներ կ'ընեն վտանգալ մար-
մնական թիկն և շա՛տ մարմնի ընելու:

Մովսէս բաղնիքը և պար ջրօրի լուս-
նոյմանքը կը յարմարին զխոտաբար կա-
նանց և աւելային ու ջրային անձանց և
գեղերուն, ապաքինողներուն, ընդհանուր
պարտութեանց ատեն և մի քանի ներքին
և մարմնային բոլոր հիւանդութեանց ժա-
մանակ, երբ պէտք եղած գգուշական
պայմաններու տակ կատարուի նաւ Նոր
արուրեքի հասնողները և տարբեր տար-
դիկ և մանաւանդ ծերերը ամէնէ աւելի
պէտք ունին ծով մանկու, սակայն ա-
ստիք աւելի խոհեմութեամբ վարուելու են:
Կան մի քանի հիւանդութիւններ, ո-
րոնք առ հասարակ չեն յարմարիր ծովա-
լուսնոյմանքին—կաթնածիլ, սրտի, կուրծքի,
և թոքային հիւանդութիւններու և յորա-
ցակերտ ատեն, պար ջրօրի լուսնոյմանքը
յիշատակար և վտանգաւոր են, և պատ-
ճառ կըլլան յիշեալ հիւանդութեանց աւելի
սաստանալուն:

Այս ամէնը ըսելէ վերջ կ'աւելցենք
նաեւ թէ ինչ գոգուշական միջոցներ կան
Մովսէսաբնէն կը յարմարի ամէն հասակի
և սեռի մարդոց, սակայն ամէն մարդ
պէտք է գիտնայ թէ կերակուրներէն ան-
միջապէս վերջը ինչպէս նաեւ անթիք փո-
րուն ջրօրը մտնել շատ մեծ վտանգներ
ունին:

Մովսէսաբնէն պէտք է ըլլայ ճաշէ 2—3
ժամ վերջը և եթէ չկայ պատճառ մը, կըր-
նայ օրը երկու անգամ ըլլալ:
Մարմինը բնաւ ատեն վտանգաւոր
է ջրօրը մտնելը—շրջային զրուծութեան
մէջ անհարգութիւններ կը պատահին,

հարբուի, յորաքաւ, արիւնխտան փո-
հարութիւն (dysenterie) և ուրիշ տեսի
ծանր հիւանդութիւններ և միջնիւ-
րակ կաթնած յառա՛յ կը ընէ:
Մովսէսաբնէն վերջ անմիջապէս պէտք
է լաւ մը չորացուի և հագուելի Մի քանի
ժամեր հանգստի ընելու և կամ ուժեղ
քալելու է:

Կազմութիւնը ըմպելի մը, թէ՛ զօնեազ,
գինի ևն. տոնել հակադրուցութիւն մը
յառա՛յ շրջերու համար Միջնիւրի ժամա-
նակ մարմնային թորութիւնը անցունելու
համար մի քանի ժամ քնանալու է:

Եթէ ծով մանկ անձը քաղցրէն յետոյ
գոգուշական կը տարնայ և սարսափ երկար
կը տեսնու, շատ քիչ ժամանակ մնալու է ջր-
օրին մէջ, կամ աւելի ևս բնաւ մանկու
չէ: Այս մասին Տօթթ. Տրէնէ կըսէ թէ
պարզ քաղցրէն թորութիւն, տկարութիւն,
ախորժակի կորուստ, անբնական տենդ մը
և կամ ստատիկ գլխացաւ կը պատճառէ,
անմիջապէս դադարեցնելու է:

Ջրադրուցներ եղանակը (douche) որ
Ջրադրութեան (Hydrotherapie) մէջ մա-
սը կը կազմէ, կը ծառայուի ծովափորանքի
ըրած ազդեցութեան միջոցով զգուշական
պայմաններու տակ: Երկար տարիներու
շարքին մէջ բազմաթիւ արտադրող ան-
ձինք բուժուած են մի միայն Ջրադրու-
ցէն:

ՏՕԹԹ. Յ. Յ. ՍԱՆՏԱԼԵԱՆ
Մարտի 7 Յուլի 97

ԲԱՐԱՐԱՐԱՐԱՐ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՆԻՐԱՅԻՆ ՓՈՔՐ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
—Միջնիւրի մէջ Պետութեան, Անգլի-
ա, Պրանս, Գերմանիա, Աւստրիա, Իտա-
լիա, ժամանակակից պատմութեան մէջ
կը կատարեն գերազանց գործ մը, եւրո-
պական աշխարհէն դուրս կատարուած ա-
մեն դէպքերու մէջ նաեւ իրենց ժամը խառ-
նելով, գաղթականութիւններ ցրուելով
հոս ու հոն, իրենց ազդեցութեանց կը-
նէրը ջանալով ստեղծել աշխարհի ամե-
նէն հեռաւոր անկիւնները, անոյն եւրո-
պական փոքր պետութիւնները կապելու
հետ անդորրով եւ մ. մ. մէջ ընկղմած,
ազմակերպ հոն, իսթաթիքի պատճա-
րաւորութիւններէն զերծ, Անոնք սա-
կայն բարի կատարութիւններն են, ու-
րիշ գործին բնաւ չեն խառնուիր, իրենց
անմիջական հպատակներուն վայելել կու-
տան արդար խաղաղութեան մը բարեկե-
սութիւնը, և ձեռքերին կրնան խղճներուն վը-
րայ դնելով ըսել, ՄԵՐ ՊԱՐՏԸ Կ'ԱՆՏԱՐԵ
ՅԻՆԸ, Մանկի ու աղւաթի բազմաթիւ
նոսրութիւն, ոչ առաջին բաժնին տեսնու-
անքութիւն, ոչ հայրենասիրական ան-
արդար ձգտումներ, ոչ փոքրիկ տղա-
նութիւններ ընկնելու դատապարտելի յա-
ւակնութիւններ, ոչ Միջնիւրի պէս օտար
և անկեղ թագաւորի մը կատաճները
յարբուխի գրաւելու խեղ ձեռնարկու-
թիւններ Պիճիգա՝ իր սահմանին, Հո-
ւանաւ իր երկիրներուն մէջ, Շուէտ Նոր-
վիկիա իրենց բնական իրաւունքներուն

մէջ, Բուրժուալ իր կապուտ ջրերուն
սահմանին մէջ, Չինացիներ իր նկարչա-
գեղ իրանց և ժամանակաւոր բուրժու-
հիւանդութեան իր մէջ կ'աճեն, կը
ստանին հացալիւլ և պտղաբեր, բարոյա-
կան՝ նիւթական, մատաւրական նախա-
ձեռնի կաշտութեամբ Բաթին բազմաթիւ նը-
շանակութեամբ ԱՐՊԱՐ երկիրներ, Եւրո-
պայի մեծ Պետութեանց ազդեցութիւն և յա-
ճախ անիրաւ կարողութեանց տեսարա-
նին հանդէպ՝ երկրաւոր գրաւում մը, Ա-
նոյն ժողովուրդները անընդհատ մտա-
տանդութեան մէջ չեն ապրել, քաղաքա-
կան կեանքի ժողովը չուզուէր անոնց կո-
րովը: Ինչ գեղեցիկ բաներ ալ որ արտա-
դրեն մեծ պետութիւնը, անոնց մէջ քա-
ղաքականութեան կը հօտի, գրական ամե-
նէն գեղեցիկ ստեղծարարութիւններն ան-
գամ դա՛նէր տեսնութեանց անսխալ հոտը
անհնգիւս զգալի արեւելի չափաւորու-
թեան կեանքը կապելին անոնք, անոնց
երկրին հողերը տղալիքն անկանութիւնը
պայտապնելու ատեն միայն արեւելի նը-
կարուած են: Այդ երկրներէ փոքր պետու-
թեանց պետական անձնակազմութիւնը հա-
զարտ խղճով կը մեռնին, բնաւ չեն աշի-
րաւեր, չեն դրկեր, բողբոջ հոն՝ անոնց
մէջ կը լուրի, Մարքեթարանները չեն կա-
զիր, պայքարը հոն՝ անոնց մէջ չափ ունի
և սահման: Անգլիոյ Մարքեթարանին երկ-
գիւմութիւնները՝ տարածութիւնները, սա-
նեցուցիչ պաշտօնները, Պրանսայի
Մարքեթարանին այն օրաւաւոր անհո-
գարութիւնը, կըրտու վիճակը, Իտալիոյ
Մարքեթարանին մէջ գործածուած նախա-
տական բացատրութիւնները, հեղափա-
նութիւնները, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ
Բայնթալաններուն իտալիանաւոր, պակու-
ցիչ միջոցները մուտ չեն գտնել ալ գե-
ղեցիկ Լիւրիներուն կառավարութեանց մէջ:
Անոնք չեն զբաղեցնել միջազգային մտաու-
ը՝ որ դրական, գիտական, բարոյական,
խառնատեսական նիւթերով, տեսնական
բարեկարգութեամբ ձևացած, գերազան-
ցապէս կրնայ ծառայել իր նպատակին:
Միջնիւրի աշխարհի խաղաղութիւնը միշտ
վտանգի մէջ է Եւրոպական մեծ պետու-
թեանց անհամաձայնութեան՝ փոքուն հո-
ւանքներուն երեսնէն, անոյն եւրոպական
փոքր պետութիւնը՝ բարոյականով, սկզբ-
նութեամբ մեծ՝ ճշմարիտ մարդկութեան
գերը կը կատարեն և կը վարձապահին իր-
պատասխան անկեղծ մտղմանքներով և անձ-
նակաւորութեան սրտագին յայտնութիւննե-
րով:

Այո՛, փոքր պետութիւնը ամենամեծ
գերը կը կատարեն բարոյական աշխարհին
մէջ, և մեծ պետութեանց մէջ ազդեց գա-
ղանքները, մարդասէրները, հանգրտա-
բարոյ մարդիկը բարոյական հպատակներն
են փոքր պետութեանց:

ՄԵՐԱՅԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԱՆԴՆԻՍԻՅ
ՄԵՐԱՅԻՆ.—Անգլիոյ վերջապէս ընդունեց մեզ
բակտի զրուծութիւնը՝ տարւոյ զար մը դոյն
մերմէջ վերջը: Մարքեթարան երբորը ըն-
կերցումը ըստականց այն օրինակով՝ որ
պարտաւորեց կը յայտարարէ մերմական

զրուծեան գործածութիւնը չափուց և
կըտոց համար: Այս միջոցներ ամենէն
աւելի Անգլիացիներ կը դժկամուէին: Սկիզ-
բէն ի վեր անոնց ցոյց տուած հակառա-
կութիւնը անի ատիճան յաւերժացած
էր գործերու մէջէն՝ որ կերպով մը ազգա-
յին խնդրի մը դարձաւ էր այն:

Պրանսայի Մահմադար ժողովը 1790
մայիս 8ին Պրանսի Կառավարութեամբ
որոշած էր որ Անգլիոյ վերջ կ'որոշէ նաեւ
հակառակ գիտնոց յանձնարարութեամբ մը
հիշելու հիշելու հիշելու հիշելու հիշելու
մը երկարութիւնը: Անկեղ գառ հրովար-
տուել կըսէր թէ Փրանսական կառավար-
ութիւնը պէտք է խնդրէ որ Լոնտոնի Այ-
քայական ընկերութիւնէն յանձնարարութեամբ
մը Փրանսական յանձնարարութիւն միայն
չափուելու հիմնական խարտի մը հաստա-
տուելու և անոնց գործածութիւնը յանձ-
նարարութեամբ միայն տղապաշտ, Բրիտա-
նական կառավարութիւնը մերժեց այս ա-
ռաջարկը: Պրանսական յանձնարարութեամբ
որ կը թողկնար Լոնդոնէն, Լաբլա-
սէն, Մոնթէն և Փրանսիոնէն, նախա-
կան ծրագիրը մէկ կողմ թողալով քննեց թէ
աւելի աղէկ չըլլար իր երկարութեան
միջոցներ անոնց աշխարհի միջօրէականին
մէջ հաստատուել: 1791 մարտ 18ին յանձ-
նարարութեամբ ժողովին կը ներկայացնէր տե-
ղեկաւոր մը, որով կառավարութիւնը իրեն
հիմնական միջոցներ անոնց աշխարհի մի-
ջօրէականին քառորդին տուող միջոցներով
մասը՝ որ պիտի կոչուի մէթը: Անկեղ ի
վեր մեղաւորական գրութիւնը տակաւ առ-
ակաւ տարածուեցաւ ամբողջ աշխարհի
վրայ, ինչպէս կը հաստատուէր Մ. Համիլթոն
1895 սեպտեմբերին գումարուած մէթը—
կան միջազգային վերջին համաժողովին
մէջ, զոչանց մասով թէ Անգլիոյ ևս չի
պիտի յապաղի ընդունիլ զայն:

Եւ իրաւունք միջնիւրի տարւոյն մէջ Լոն-
տոնի Այքայական ընկերութիւնը աշխար-
հազրութեան միջազգային համաժողովին
մէջ նոյն իմաստով թուած էր: Համաժո-
ղովը վաճառեց յայտնելով երկրագնդի մի-
ջազգային քաղաք մը լինել, խնդրէր
հիշել թէ ինչ խարտիներու վրայ հարկ է
գործադրել զայն: Միջնիւրի քաղաքի ատի-
ճան ընդունուեցաւ Փափուկ կէտն էր
հիշել միջօրէականներուն տեղը, անոնցմէ
մին իրեն չուէր ընդունուի:

1891 թ. Պիճիկ համաժողովին մէջ ըստ-
ուր մեծամասնութեամբ նշանակուած էր
Գրիմուիլի միջօրէականը, բայց Պրանսայի
պատուիրակները բողբոջին հակառակած
էին: Իրով Միջօրէական միջօրէականին,
թէ՛ ան վարկան մը իրեն միջին եղր առա-
ջարկուեցաւ, այլ անմիջապէս մոնոպոլի-
զացիան մէջ պատմութեամբ միջազգային
դատաւարութիւնը մէջ որոշուած էր սկզբ-
նական միջօրէական մը ընդունել և աշ-
խարհը բաժնել ժամանակ ատիճաններուն:
Հոս ալ միջօրէական պատուիրակները չու-
ղեցին թողել Բարիկ միջօրէականը: Բայց
միւս պատուիրակները դարձեալ կրկնուիլ
միջօրէականը ընդունելու և Եւրոպա երեք
ժամանակ ատիճաններու բաժնուեցաւ
(բացի Բուրժուալէն, Պրանսայէն և Այա-
նիայէն): Պիճիկ հակառակ Պրանսայի
հետ ունեցած մեծամասնութեան, Գրիմուի-
լի ժամին ընդունեց, և ատով ժամու տար-
բերութիւն մը առաւ ընդունալ Պիճիկեան և
Պրանսական երկարութեան միջինը:

1895 թ. Լոնտոնի համաժողովին մէջ Պր-
անսայի չընդունաւ այլ ևս պնդել իրենց
հակառակութեան մէջ: Բարիկ միջօրէ-
ականը Պրանսայի չընդունաւ զատ ուրիշ կուսա-
կից չունենալով, այլ միջօրէականին վրայ
հիմնուած բոլոր քաղաքները և վաւերա-
գրելու իրենց նախադրութիւնը և ճամբորդ-
ներուն համար միայն կրնային գործած-
ուիլ: Պրանսայի նախարարները իրաւ տը-
կար փոքրամասնութիւն մը կազմելով բազ-
մատմանը բոլոր միւս ազգաց նախարա-
րութեան պէտք էր դադարեցնել անօգուտ
ընդդիմութիւնը:

Առաջարկուած քաղաքը լինելու հա-
մար, պէտք էր ցոյց տալ ծովափորանքի
թիւնները, լուսնոյն բարձրութիւնները
Այս տարիները ինչ բառով պէտք էր բա-
ցարելու ձիւղ ժամանակին էր մէթի ըն-
դունելութիւնը առաջարկել: Անգլիայի
պատուիրակները նաեւ կառուեցան առա-
ջարկութեան դէմ իրեն անգործադիր ի-
րենց երկրին մէջ: Բայց Պրանսայի պատ-
ուիրակները այնպիսի փաստեր մէջ բերին
գործը հերքելու հարկէն: Երկար վիճա-
քանութեան մը վերջ Պրանսայի պատուիր-
ակներուն առաջարկութիւնը յաղթեց, և
Անգլիայի պատուիրակները գաղափարին
իրենց հակառակութիւնը, համաժողովին
որոշման քաղաքական կարեւորութիւն մը
տալու համար:

Անկեղ վերջ յայտնի էր թէ այն կա-
ռավարութիւնները որ ինչեւ այն ատեն
գործնականներն մէջ ընդունած չէին մէթ.
բական գրութիւնը, կերպով մը կատա-
րուէին ընդունել: Անգլիոյ մէջ կառուածն
աւելի շուտով երեւցաւ ժողովին արդիւն-
քը, վառ զի այս վերջին օրերու խորհ-
րդարան վաւերացուց օրինագիծը, ինչպէս
հեռագիրը իմացուց:

ՃԵՌԱԳԻՐ

ՀԱՄԱՊՈՒՐԿ. 22 Յուլիս.—Պիճիկէն կի-
մայնէն թէ արտաքին գործոց նախարար
խորհրդի Պառնոն Մարալ Հոմոսի գեղական
պարտի կարգուի:

ՃԻՊՈՒԹԻ.—Միջնիւրի թագաւոր Փրան-
սական ընկերութեան մը 99 տարեան մե-
նայնութեամբ իր կայսրութեան բոլոր եր-
կարկները շահագործելու համար:

ՀՈՒՄ.—Ձրոյց կը ըլլի թէ Բարիկ Է-
տալական դատան Կոմ թորնիլի Վիէն-
նայի դատական պիտի անուանուի, և Մ.
Ի'էմանս՝ Բարիկ:

ՆԵՐԱՅԻՆԻ. հարապաւոր Հոմոս
հասա իր հետ բերելով իր և Մե-
նիլի թագաւորին միջին ստորագրուած
առեւտրական գաղափարը, որով Միջնիւրի
կերպարէն Պիճիկեան պիտի վրայ Իտա-
լիոյ իրաւունքները:

Իտալիոյ թագաւորն ու թագուհին
Գերմանիա պիտի երթան առաջիկայ սեպտ.
3 թին:

ԲԱՐԻԿ.—Հանրապետութեան նախա-
գահը այսօր Հոմոս կը մեկնի գիւղապետա-
ցութեան համար Հոմոս պիտի մնայ միջին
օրտուն: 1. անկեղ Վոլիլի մեկնելու համար
—Միայն թագաւորը Բարիկ պիտի գա
առաջիկայ սեպտ. ամսուն:

ԹԵՐԻԹՕՆ ՄԱՍԻՍԻՆԻ (7)

ԲԱՄԻԼ ԲԵՌ ԸՆԿԵՐՈՒՄԻՆ

Յետոյ երբ մտնեցաւ իր մօր, յուսախա-
րութիւն մ'ունեցաւ: Եթէ իրաւունքն ինքը
զինքը օտար մը կը համարէր, ա՛նկաւ փո-
ղոցին տան մէջ, հոս ալ ինքզինքը օտար կը
գտնէր, իրենց այցելու մը: Հօրը առողջու-
թեան մանրամասն լուրերը, մօրը մանրա-
կրկիտ պատմութիւնները անակա՛նց գործե-
րու վրայ՝ կարծես պղծութեամբ, տղայական,
անտարբեր բաներ կերեւէին իրեն: Գերեզ-
մանի մը պէս կուգար իրեն ընդարձակ
սրահը՝ զոր անդաւազանքին կը լուսաւո-
րէին երկու արտաշնաներ՝ որ նեղ բակի
մը վրայ կը նայէին: Իր մօրը ձայնն անգամ
տխուր և պար ջրօրի թելի մը պէս կիկնար
իր օտարապէս արտի վրայ:

Լուի ըսաւ անոր.
—Ատենք օրքան արդեօք կը ձանձ-
րանայիր սոյս միջավայրին մէջ, խեղճ
նընդ...
Նէ խորհրդածեց:
—Բայց ոչ... վարժուած էի... Հիմա
միայն կիմանամ թէ իրաւունքն ինչ մը տխուր

է... Այն ատեն ինքզինքը երջանիկ կը հա-
մարէի...

Եւ ինչպէս հարգութեամբ մը աւելցուց.
—Անոնք զիս շատ կը սիրեն...

Յետոյ կարմրելով՝ կարծես բան մը կը
ծանրանար իր վրայ:

—Թերեւս քաղաքավարական չէր ինչ որ
դուն իրենց ըսիր...

Լուի թելեւ անձամբերութիւն մը ու-
նեցաւ:

—Ինչ... ամէն կիրակի մեզի սպանելու
չէ՞ ըսած ըլլաւու համար...

Ունէ վախճալով թէ Լուին կը վրաւոր-
ուի, անոր մօտիկը դնալ՝ ինքզինքը արդա-
րացնելով:

—Այո, գիտեմ որ շատ ձանձրացար,
սիրելիս...

Լուի զուլեւն երբեցուց:

—Բնաւ երկը. այսինքն եթէ ձանձրա-
ցայ, ասիկա պատճառ մը չէր որ չխոտա-
նայի շարժական ստիպողական այցելու-
թիւնը... Ոչ, ոչ, գիտեմ ձանձրանալ պէտք
եղած ատեն... Բայց ասի սկզբունքն ինչ-
դիր է: Ընտանիքը թեղ կարգելով թեղմէ
հարձարեցաւ. երբ մէկը տուն աւել կըլլայ,
միայն ինք իրեն պարտաւոր է... Հին կո-
պերը յիշատակի կարգ կ'անցնին... Ճշմար-
տութիւն մ'է այս՝ զոր սկիզբէն պէտք է
կրեւ հարկ դնել, և զոր ես որոշած եմ
դնել թու վրայ... Անտեղի է որ մէկը սկիզ-
բէն ինքզինքը կապէ այնպիսի պարտաւո-

րութիւններով՝ զոր առաջապէս շատ դժ-
ուարին կերպով միայն կրնայ իր վրայ
թողնել:—Ուրիշ, սիրելիս, որ ես շատ
զբաղած եմ... Բու ձեռքդ պատուական
մարդիկ են. զոր շատ կը սիրեն... Սակայն
չենք կրնար ճշմարտութիւն անոնց գոհել շա-
րժանի

—Աշխիւններն էլ կը հետադարձնեն թէ Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Մ. Մաք Բիւրի իր պատգամագիրը պիտի ուղարկէ մինչեւ որ ծերակայրը ընդունի ամերիկեան սակագիրը։

ՊԵՐՍԻԱ.—Մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին Պաքիսթանի շրջաններէն համար, որուն ներկայ պիտի ըլլան իտալից Ուսթիքի թագաւորն ու թագուհին։

ՎԻԵՆՆԱ.—Կոլորադոյի կոմսին Թրանսա մեկնելը, որ յետագայում էր, տեղի պիտի ունենայ չորս օր, 24 յուլիս (այսօր)։ Վիեննայի զառարանք տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Մ. Հանտիքի շրջանը։

ՖԻՆԼԱՆԴ.—Պոլէշի հարիւրապետին զատիկ համար անգղիոյ բազմաթիւ կուգայ հետաքննողներն ամբողջովին ներկայ են։ Պոլէշի աներկելի կերպիւ, ոստիկանութեան նախարարը աւելի անհանգիստ է։ Անոր Սիմոնի հայրը ներկայ է, 40 վկաներ կանգնած են։ Ոստիկանութեան նախարարը՝ որ իբրեւ մեղաւոր ամբաստանուած է, յայտարարեց թէ Պոլէշի հարիւրապետն էր որ խզեց Անիայի խաւով երգուհին։ Այս յայտարարութիւնը սոստիկ տպագրութիւն մ'առաջ բերաւ ունեկողաց վրայ։

ԲԵՆԴԱ.—Քաղաքական կացութիւնը չարաոգիւն չունի։ Ամեն օր կը ստատական ընդդիմադիր կուսակցութեան թնամութիւնը զանգնէ դէմ Սորբորդարեանական տապալակ մը անխուսափելի է հակառակ բոլոր ջանքերուն՝ զոր կընեն արդէ նախարարութիւնը՝ գործող զուգորդ մնալու համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱՀՈՒԹԻՒՆ

Սաղառ հետեւեալը կը գրէ։

Վեհ. Սուլթանը գնահատելով խաղաղութեան պարզեամբ բարեբերութիւնը, երկրներուն և օմմ. հպատակ ժողովուրդներուն, քան տարիէ ի վեր բարեկամական ամենաանբար յարաբերութիւններ հաստատած է դրացի երկրներուն հետ։ Այս ընթացքով, որով քանի մը անգամներ եւրոպական ընդհ. խաղաղութիւնը պահպանուեցաւ, Վեհ. Սուլթանը ամբողջացնէ իր հաւատարմական պայքարը որով ժողովուրդը կ'ապրուած էր Օսմ. զանգնէ և ստովիւրոպայի երախտագրութիւնը առ ինքն ձգեց։ Սաղառ վերջին պատերազմին հաստատագրութիւնը ընելէ յետոյ կը շարունակէ, Վեհ. Սուլթանը պարտուած, Պետութեանց միջամտութիւնը խնդրեց Օսմ. կառավարութիւնը որ իր ներկայիս իրաւունքները պաշտպանելու համար միայն պատերազմի ձեռնարկած էր, ընդունեց այս միջամտութիւնը։ Կայս. կառավարութիւնը սոյն պատերազմով իրեն հաստատ հիմերու վրայ դրած եղաւ իր քաղաքական շնորհը։ Այս յանդիմութիւնը անգնեց տեղի է։ Այնչէս զատ, հաշտութեան բանակցութիւնները Յունաստանի վրայ պատերազմական ծանր տուգանք մը դնելով, կը զանգնէ զանի Թուրքիոյ թողուլ սոսմանալով իրայ ռազմագիտական իրաւ կարեւոր կէտին։ Այս հիմա հաշտութեան կրնալով օսմ. կայսրութիւնը խաղաղութեան լընան մը կը թելակախէ, ուրիշ իրաւունք մեծ օգուտներ պիտի կրնայ քաղել։ Սոյն հետապնդելը շարագանց գոհացուցիչ է անիկա առիթներ պիտի ընծայէ, երախտագրութիւնը կ'ապրուած համար կայսրութեան բոլոր բնակիչները հանդէպ Վեհ. Սուլթանին, որ անդադար կաշխատի երկրին յառաջդիմութիւնը և որ կայսրութեան արեւելեան թիւղեղները իր զազաթնակէտը հաստատեց։

Թերթիմանը Հաֆէթաբէ կը գրէ. այն քիւսուր հետեւեալներն որոնց յանգեցան հաշտութեան բանակցութիւնները ստանք են, Ռազմագիտական մի քանի կէտերու զբաւումը օսմ. կառավարութեան կողմէ, գարիլիստիներու ձեռնարկումը, պատերազմական տուգանք, և օսմ. հպատակներու վճարումը իր տուգանքով։ Սոյն որոշումները կարելի ըրին հաշտութեան կրնալով օսմ. կառավարութեան կողմէ։

Ինչպիսի պատճառներով կը թուէ վերջին պատերազմին, որ Յունաստանի սխալներ հետեւեալը եղաւ և որուն համար իրաւամբ պատժուեցաւ նա։ Պատերազմը, կըսէ Ինչպիսի, պէտք չէ նկատել միայն նիւթական տեսակետէն, որից յաջորդը նիւթական շահ մը իրան կը տանայ այլ նկատելու է նաեւ այն ազդեցութիւնը զոր կըստանայ յայտնի ընդ ցոյց տալով իր դիւանորական ուժը և այն իրաւոյսը զոր տարածած յաղթանակները կը ներշնչեն բանակին։

Անց սոյն երկու տեսակետով ալ գոհացում տուեցաւ Օսմ. Պետութեան։ Յունաստան Մեծ Պետութեանց միջամտութեան հետեւեալը կը թուէ վերջին պատերազմին, որ Յունաստանի սխալներ հետեւեալը եղաւ և որուն համար իրաւամբ պատժուեցաւ նա։ Պատերազմը, կըսէ Ինչպիսի, պէտք չէ նկատել միայն նիւթական տեսակետէն, որից յաջորդը նիւթական շահ մը իրան կը տանայ այլ նկատելու է նաեւ այն ազդեցութիւնը զոր կըստանայ յայտնի ընդ ցոյց տալով իր դիւանորական ուժը և այն իրաւոյսը զոր տարածած յաղթանակները կը ներշնչեն բանակին։

Անց սոյն երկու տեսակետով ալ գոհացում տուեցաւ Օսմ. Պետութեան։ Յունաստան Մեծ Պետութեանց միջամտութեան հետեւեալը կը թուէ վերջին պատերազմին, որ Յունաստանի սխալներ հետեւեալը եղաւ և որուն համար իրաւամբ պատժուեցաւ նա։ Պատերազմը, կըսէ Ինչպիսի, պէտք չէ նկատել միայն նիւթական տեսակետէն, որից յաջորդը նիւթական շահ մը իրան կը տանայ այլ նկատելու է նաեւ այն ազդեցութիւնը զոր կըստանայ յայտնի ընդ ցոյց տալով իր դիւանորական ուժը և այն իրաւոյսը զոր տարածած յաղթանակները կը ներշնչեն բանակին։

Իրեն խնդրելով, Յունաստանի ներքին զառարանքները Տէրութեանց խնդրանք, Օսմ. կառավարութիւնը, որուն նպատակն էր կշտամբել Յունաստանը, ընդունաւ առաջարկուած միջամտութիւնը։

Բանակցութիւններ տեղի ունեցան, որոնք զգնելով կայսրութեան իրաւունք ճանաչումը սկզբունքը, նկատի առին անոր տնտեսական շահերը։ Հաշտութեան պայմանները թէ՛ առեւտրային պիտի հրատարակուին։ Այս պայմաններէն մէկը որ կը վերաբերի պատերազմական տուգանքին, ճորձեցաւ։ Յունաստան իրաւականապէս կը զանազանութիւններ պիտի տայ առեւտրային վճարման համար։ Ռազմագիտական կարեւոր կէտեր պիտի տրուին Օսմ. Պետութեան և Գարիլիստիները պիտի կարգադրուին կայսրութեան շահերուն համաձայն։ Անոնցմէ զատ որոշուած է որ Յունաստան տուգանք մը վճարէ պատերազմէն յետոյ Օսմ. հպատակներուն։

Հանեա. — Սպարաբապետ Թերթիմոն մտաւ։

Աթէնք. — Նորէն գրոյց կայ թէ Ռալլիի զանգնէր պիտի հրաժարի Մ. Սթրուտի պահանջուած կարգութիւնը ցոյց չի տար կրնէ թերթերը։ Հաշտութեան կերպէն յետոյ թագաւորը կը փախարի երբ փոխել նախարարութիւնը։

Լոնտոն. — Հանեաէ գրած են Տէյլէ Նէպի թէ ծովակալները քաղաքին մէջ կարգապահութեան հակառակ եղած շարժումները արգելելու համար, ծանր ազդարարութիւններ ըրած են։ Եթէ դարձեալ տար դիւանորներու նկատմամբ թըշնամական արարքներ գործադրուին, թըշնամութիւն պիտի դիմեն։

Բարիք. — Ներկայ դժուարութիւնները մէջտեղէն վերցնելու համար կըսէ Նիւ-Եորթ Զէրալտ, ամենալաւ միջոցն է դիմում ընել Օսմ. կառավարութեան շնորհքին, որուն ծրագրերուն և եղած բողոքներուն ինչ աստիճան կարեւորութիւն ունենալը յայտնի է։

Հանեա. — Փոխ կուսակալ իտալի պէշ նախընթաց օր ծովակալներուն հետ տեսակցեցաւ։

Եանեա. — Ռուս. և իտալական զենուորականացի բարեկամները իրենց քնննութիւնները աւարտեցին։ Կայս. բանակին քննիչ Քեպիմ փաշա հոս գիւնդարական մարզաքննիչներու ներկայ կը գտնուէ։

Տարաւեյ. — Մարտունէի Սաղառ վերջին պատերազմին հետեւեալը կը թուէ վերջին պատերազմին, որ Յունաստանի սխալներ հետեւեալը եղաւ և որուն համար իրաւամբ պատժուեցաւ նա։ Պատերազմը, կըսէ Ինչպիսի, պէտք չէ նկատել միայն նիւթական տեսակետէն, որից յաջորդը նիւթական շահ մը իրան կը տանայ այլ նկատելու է նաեւ այն ազդեցութիւնը զոր կըստանայ յայտնի ընդ ցոյց տալով իր դիւանորական ուժը և այն իրաւոյսը զոր տարածած յաղթանակները կը ներշնչեն բանակին։

—Հաշտութեան ժողովը այսօր դարձեալ պիտի գումարուի Թերթիմոնի մէջ։

ԻՋԿԱՅԻՑԻ ԼՈՒՐԵՐ

Բաղէյի և Երզնկայի Առաջ. տեղապահները մայրաքաղաք հասած են երկու օրէ ի վեր։ Իր յուսանք որ Պատերազմարանը տնտեսական տնօրէնութիւններ պիտի ընէ որպէս զի անոնք իրենց պաշտօնատեղիները չուտով հասնելու համար ամէն դիւրութիւն ձեռքի տակ ունենան։ Այս երկու բաղանջայ վիճակներն ալ ամսներէ ի վեր կը սպասեն իրենց առաջնորդներուն։

Երեկ Բերայի Էստան վարժարանի մրցանակաբաշխութիւնը տեղի ունեցաւ գարոյի մեծ սրահին մէջ։ Վարժարանին տնօրէնը կարգաւ տարեկան տնտեսագիրը և բաժնեց տղայոց վիճակագրեցը երգերու ըմպիւնով։ Տ. Միլլը-Բանի հայրը խօսեցաւ և շնորհակալութիւններ արտայայտեց։ Երբ ժամանաւ իրենց զաւակները պատրաստել իրեն հարազատ անգամ։ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ և ազգիւնը Յետոյ Հայկական Դիմաքսները որ կը նախադասէր հանդիսին, փակեց զայն օրհնելով հաստատութիւնը և աշակերտները։

Այս առթիւ կարեւոր դիւանորութիւն մը, Հանդիսականներէն շատերը ոտքի վրայ կը մնան առ հասարակ միջոցով այն դպրոցական հանդէսներու մէջ, աղմուկ մը, յոգնեցուցիչ, կը տրիւն մինչեւ վերջ. անցնելով դառնալու ճամբայ չկայ, ու եկողները պարզ ջուրի մը կարտան անգամ կը քաշեն։ Անոնք անպատեհութիւններ են, որոնց վրայ աւելցնելու է տնօրէններու կարգացած

այն երկար վիճակացոյցներ որ մինակ աշակերտներու համար շահեկան են և զատարանէ դուրս նշանակութիւն չունին։ Այս առթիւները զեղչելու և կարելի եղածին չափ հանգիստեցնելու հանգամանքները խնայելու է։ Գոնէ ուրիշներէն օրինակ առնելով։

Ուսումնական խորհրդոյ շարժական կոնսիստի տեղի ունեցաւ երէկ Բերայի Արհեստագործի մէջ տնտեսագիտութեամբ տօրթ. Թորգոմեան է. ֆէնտիի։

Ա. — Խորհրդոյ կողմանէ նախապէս իրաւորա եղած հրաւերի մը համաձայն՝ կրթական Տեսչութեան պաշտօնին յանձնառու տան և մէկ ընտրութիւնը ներկայացած լինելով, Խորհրդոյ անոնց հետ հարկ եղած բնակարանութիւն կատարելէ զինի որոշեց հրաւերել նաեւ ուրիշ ընտրելիներ, որ եթէ կան, ներկայանան խորհրդին մինչև յառաջիկայ ուրբաթ, 18 յուլիս, ուսկից յետոյ նոր ընտրելի չի պիտի ընտրուի։

Խորհուրդն այս առթիւ որոշեց յանձնարարել թէ՛ ներկայացող և թէ՛ ներկայանալի ընտրելիներու որպէսզի իրենց կենսագրական ևս պատրաստելով միասին բերեն յառաջիկայ նշուտին։

Բ. — Խորհուրդն նկատողութեան առնելով ուսուցչական վկայականաց յանձնառու առթիւ ուսուցչ կողմանէ տեղի ունեցած դիտողութիւններ, որոշեց միանգամ ընդ միշտ յայտարարել թէ՛ ոչ մի ընտրելի վկայական չէ տրուած, առանց անոր բարի վարույց և կարողութեան մասին օրինաց պահանջումը գոհացնելու։

Գ. — Խորհուրդն որոշեց իւր յառաջիկայ նախին հրաւիրել Արժ. Տ. Սահակ աւագ քննչ. Տ. Սարգսեան ինչպէս և ազգային ուսուցչի թաղի էֆ. Թահմաճեան, կարեւոր խնդրի մը վրայ անոնց թաղատուութիւնը խնդր համար։

Խորհուրդն զբաղեցաւ նաեւ 5—6 հատի չափ կրթական մասնաւոր խմբիւրներով։

Յաջորդ նիստն տեղի պիտի ունենայ 18 Յուլիս, ժամ 1 յիշին, ի Բերայ։

ՍԱՆԱՍՏԵԱՆ ՎԱՐՇԱՐԱՆ

ԺԷ. Տրեյնը. — 1897—98

Սանաստեան վարժարանի ԺԷ. տաքիւրները կը սկսի յառաջիկայ 1897 Սեպտ. 1ին և նորիկ աշակերտաց մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան Օգոստ. 25էն սկսեալ։

Նոր թաղակաւոր աշակերտաց ընդունելութեան պայմաններուն և ալ տեղեկութիւններու համար՝ ծնող կամ ինձամակարէ կրնան դիմել ի. Պոլիս Ազգ. Պատերազմարան և կամ ի կարին վարժարանին Տեսչութեան։

Գիւրգին չորերի ՊԱՅՏՈՆԱԿԱՆ

Երեկ տեղի նախարարութեան քննիչներէն Հատի էֆ. Բ. կարգի Սանիթի և Սեկրետի երեւելիներէն Շէֆքէյ պէյ Սալիսէի ատտիճանները շնորհուեցան։

Սըլվադի Համիտիէ գաւառակին դարձաւ կարգուեցաւ Սէվէրէի հրաժարեալ դայիմագամ Հասան Խալիս էֆէնի։

Խիւտովէնտիկարի Բազար Բէյ գաւառակին դայիմագամ օգնական կարգուեցաւ Սունկուրուի նախկին արկղակ Մանուէլ էֆէնի։

Կրմանգի Ա. հիւպատոս կարգուեցաւ Միսինի հիւպատոս Պէրի պէյ, որուն յաջորդեց Պալմալիոյ Ա. հիւպատոս Ֆուատ պէյ. իսկ ասոր յաջորդեց Մէհմէտ Բեքալ պէյ։

ՊԱՏՈՒԱՆԵԱՆ

Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդակալն օգնական ծափեր պէյ Բ. կարգի Օսմանիէ շնորհուեցաւ։

ՍԷԼԱՍԻՐԻ

Սէլաւաթի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին շքեղ հանդէսով Համիտիէ միլիթը գնաց ուր կէս օրուան աղօթքը կատարելէ յետոյ միեւնոյն շքեղ հանդէսով կայաւ։ Պալատ վերադարձաւ։

Վեհ. Սուլթանը հրամայեց միլիթ մը և զպրոց մը շինել ինքնիշտի կիւլպաղէ գետին մէջ, որուն բնակիչները կ'իբրէն գաղթականներ են։ Ծախքերը պիտի վճարուին տեղեւոր արքունի կառավարութեան հաշիվներէն։

—Անաստուի նահանգաց ընդհ. քրիստոնէի փաշա Բ. Գրան Ժապիւր մը զրկեց տուրքերու գանձման մասին։ Սոյն ծրագիրը Նիւմարից նախարարութեան զրկուեցաւ։

Անցեալները Պէրկամայի մէջ երկրաշարժի զորաւոր ցնցում մը զգացուեց է, քանի մը հիւսուկ տուններու պատերը փայլել են։

Նոյնպէս յուլիս 25ին գիւրգին Գալիէ-մուրի մէջ Յիւ Դը մնացած երկրաշարժի թնկեւ ցնցում մը տեղի ունեցաւ է առանց ունէ մնալ արտաճաւելու։

—Անցած ուրբաթ Տրապիզոնի կէօզ գիւղատեղիին Գըլըմ և Նարանճըզ գետերուն մէջ կարկուտ տեղաւոր գրեթէ 240 քիլէ արմիք միասնեցաւ։

—Հիւպատոսի գիւրգին ժամը մէկ ու կէսին ատենները Բերա, Ապառնոյ փողոցներէն ծագելով ապահովագրուած տուն մը այրեցաւ որ կը վերաբերէր Պաշայի պաշտօնականին Մ. Սիւստատուրուի։

—Քաղաքի վարչական ժողովին անգամ իւրաքանչէր, Տիւստիին ջերմակները գացած ատեն քան պարսիկ վրան յարձակելով գոյքերը յափշտակելու ու փախելու։

—Ապտուլլահ փաշա որ Ճէպէլը Պէրէ-քէթի կառավարիչ կարգուած էր, հիւպատարիթ օր կայաւ։ Պալատ գնաց իր հաւատարմական զգացումներն յայտնելու Վեհ. Սուլթանին և ապա Միսաֆէթի շնորհակալ մը պատճառներով ուղեւորեցաւ։

—Հիւպատոսի օր կառավարման երկուշաբթուան հիւանդանոցի կազմները բերաւ Գերմանիայի։

—Միստուսէի Սեյիթ-թի շնորհաւոր, որ քանի մը օրէ ի վեր Թերաքիէի մէջ կը նորոգուէր, սոյնի օր աւագութեն դուրս հանուեցաւ։

—Ճէպառ փաշա կրտսէ հասնելուն պէս նախկին հրամանատար Թէյֆիք փաշա Պոլիս պիտի գայ։

—Յունաց հիւանդանոցին հոգաբարձութեան հաւաքիչներէն մին, անցած օր տեղեւոր Պ. Սիւստիի կողմէ ներքուստ 200 ոսկին և հիւանդանոցին կառուածներէն գանձուած 300 ոսկին, ընդ ամենը 500 ոսկի գրապնդով կ'ընդ զրեւ է։

—Նախընթաց իրիկուն Տրապիզոնի Սալիսէ անուն մարդ մը Սարայ Պալատի մոռնէ լոգանք ըրած ատեն, յորձանքին ատենուրով քիչ մնաց պիտի խեղդուէր, երբ երկու մականավար էօմէր և Մուսթաֆա օգնութեան հասնելով կ'ապտեն զայն։

—Պէլէրի գիւղացի Հիւսէյին անուն անձ մը շար ամսէ ի վեր հիւանդութենէ զրուի տուած ըլլալով, ինքզինքը տանը քիւլէ կախելով, անձնապաշտ կըլայ։

—Նախընթաց օր Հիւսար Տիւլի թաղը բնակող Թուրք կին մը իւրիկէ հանքմ, տունէն դուրս ելած ատեն իրեն կը մօտենայ փառաբան Շիւքրի էֆ. որ ժամանակէ մը ի վեր, իր անհամ սիրաբանութիւններով կը ձանձրացնէր զայն։ Իւրիկէ հանքմ, այս անգամ ալ չի կրնար զ համբերել, կը բաւէ տարձանակը և դետին կը տապալէ տարիստեղծիկ սիրահարը, որ թերեւս երջանիկ կը համարի հիմա ինքզինքը անոր ձեռքէ վերաւորուած ըլլալուն համար։

Անկունեթի ԿԱՐԵՆԻՈՐԹԻՆԻԶ. —Ակունեթու չորսութիւնը կը մնաւ արտաստնութեան և դէմը կը տնկեցուէ։ Առանց լաւ աղաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարտողութիւն չկայ, առանց մարտողութեան չի կայ անդառնալով, առանց անդառնալով չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան՝ ինչ է ինչպէս։ —Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնագործ անձերու դիմել Տրք. Պալատի, միակ ատամնագործն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբուն և անարմատ աղաներն, արհեստական ամենաազդեցիկ ու ամենահաստատուն ամրապնդող պատրաստել առանց քիմիքի, կեռերու, զապանակներու և այլն, որքաւ արտաստնութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովուի։

Ամենէն փափուկ, ամենէն զգային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տրք. Պալատի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստալը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարձանէ ժամը 9էն (Ը. Ե. Գ.) մինչև իրիկուն 5, Բերա, Փրանսական զենապետան գէմը, 374 թիւ տունը։

Պալատ

ՊԱԼԱՏԻԱ, 12 Յուլիս 97 ժամ 9 յիշ

Օսմ. Բոնաթիտ	դր. 24—12
Բժիշկ պարտաթուղթ	լրա 15—20
Բժիշկի երկաթուղի	Փր. 119—
Օսմանիէ	391—
Բոթորթի	4

